

Usporedbe II

Pomoćni pridjev¹ よう

Riječ よう u japanskom je praktično korisno promatrati kao な pridjev koji s lijeve strane opisujemo kao da je imenica. Ovisno o načinu korištenja mijenja se način na koji povezujemo opis s ostatkom rečenice.

ような - usporedba *kao*

Opišemo li imenicu pridjevom よう, opis pridružen よう shvaćamo kao stilsku figuru usporedbe (*kao*). Uočimo kako sam よう u tom slučaju nema značenje - uloga mu je potpuno gramatička. Pogledajmo:

ゆうれいを見た ^{かお} ような顔	<i>lice kao da si vidio duha</i>
ボールを食べた ^{まる} ような丸い猫	<i>mačka okrugla kao da je pojela loptu</i>
猫のような小さい犬	<i>mali pas sličan mački dosl. kao mačka</i>

Za opis gramatički gledano možemo iskoristiti bilo kakav opisni oblik, međutim pridjeve nećemo koristiti gotovo nikad. Vrlo slično, isto nećemo raditi ni u hrvatskom - nećemo reći da je nešto bilo *kao plavo* - ili je plavo ili nije. Možemo naravno, reći da nam se čini da je nešto plavo, ali u tom ćemo slučaju koristiti drugu gramatiku².

ように - usporedba radnje

Kao svi な pridjevi, よう ima svoj prilog koji dobijemo prebacivanjem な u に. U tom slučaju opis od よう pridružujemo radnji rečenice kao što smo i mogli očekivati:

ゆうれいを見た ^{はし} ように走った。	<i>Potrčao je kao da je vidio duha.</i>
ふうせん ^{ふう. せん} を食べた ^{ふく} ように膨らんだ。	<i>Napuhao se kao da je pojeo balon.</i>
猫 ^{ねむ} のように眠る。	<i>Spavati kao mačka.</i>

¹U gramatici standardnog japanskog, ova će riječ biti svrstana među pomoćne *glagole*. Razlozi tome su povijesni i ne doprinose shvaćanju mehanike i uloge riječi u rečenici pa zbog lakšeg shvaćanja o njoj razmišljamo kao o な pridjevu. U rječnicima se zbog svrstavanja više upotreba u jednu rječ mogu naći i druge klasifikacije kao što su *imenica* ili *sufiks*.

²U konkretnom slučaju, prilog + みえる - 青くみえる

Međutim, ovakva upotreba može nas prevariti. Naime, opis ように može osim usporedbe izreći i **cilj ili motivaciju** s kojom je radnja izvršena. U ovakvoj upotrebi, ponekad ćemo odbaciti česticu に.

いい大学に入るように勉強した。

Učio je kako bi upisao dobar faks.

めい. わく そと ま
花子ちゃんは迷惑をかけないように³外で待っていました。

Hanako je čekala vani kako ne bi smetala.

はい
武くんは迷惑をかけるよう、中に入った。

Takeši je ušao unutra kako bi smetao.

ようにする - pokušaj, odluka, navika

Opisujući radnju glagola する, izričemo nečiji pokušaj, odluku ili naviku. Razlika između tri navedene stvari potječe iz vremena u kojem govorimo, ali nerijetko i iz konteksta. Ponekad je pogotovo tanka razlika između pokušaja i odluke.

わら
花子ちゃんは笑わないようにした。

Hanako je odlučila da se neće smijati.

武くんも笑わないようにしたが、ダメだった。

I Takeši se pokušao ne smijati, ali nije uspio.

日本に行くようにする。

Potrudit ću se da odem u Japan.

まい. しゅう じつ. か でん. わ

毎週 実家に電話をするようにしている。

Trudim se svaki tjedan nazvati doma.

ようになる - posljedica situacije

Opis pridružen glagolu なる govori nam kakva je situacija *postala*. Ponekad to može biti posljedica našeg djelovanja, a ponekad samo okolnosti - ali u oba slučaja zvuči kao da između nas i onoga što je do situacije dovelo postoji određena distanca.

大きくなった花子ちゃんはニンジンも食べるようになった。

Hanako, koja je narasla, počela je jesti čak i mrkve.

まわ めい. わく
大きくなった武くんは周りに迷惑をかけるようになった。

Takeši, koji je narastao, postao je na teret svojoj neposrednoj okolini.

まい. つき もど

毎月実家に戻るようになっている。

Situacija je takva da se svaki mjesec vraćam doma.

³Koristan izraz (～に) めいわくをかける - uzrokovati probleme (nekome).

Kolokvijalna usporedba s みたい

Vrlo slično よう, riječ みたい možemo koristiti u nekima od ranije opisanih situacija s istim značenjem. Pri tome valja upamtiti da みたい može zvučati jako kolokvijalno - a posljedično i neprikladno.

じん. たいき. かい

人体は機械みたいなものです。

Ljudsko tijelo je kao stroj.

く すがた

ボールを食ったみたいな姿をしている⁴。 *Izgleda kao da je požderao loptu.*

猫みたいな小さい犬

mali pas sličan mački

S istim rezultatima možemo izmijeniti な u に da bismo opisali radnju. Ipak, za razliku od ように, opis pridružen みたいに nikad nećemo asocirati s ciljem ili motivacijom.

Vježba

Prevedite na japanski:

1. Trčao je kao da mu gore noge.
2. Spavali su k'o zaklani.
3. Mačka je podigla glavu kao da je čula nešto u daljini.
4. Odlučio sam svaki dan malo čitati.
5. Progledao je zahvaljujući modernoj medicini. (vidi おかげ)

⁴Koristan izraz (opis) + すがた/かつこうをしている - izgleda (opis).